Dinsdag 19 September 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4312

AMIGOE DI CURAÇAO

KOOPT STEEDS BIJ Meubel Etallage | Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld.. | Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. | Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38. | Kantoorb nodigdheden GENERAL OFFICE SUPPLY

Eindhoven en Geldrop Bevrijd.

Geallieerden in Zeeuws Vlaanderen.

Verbinding tussen lucht- en grondtroepen in Brabant.

Fins-Geallieerde wapenstilstand getekend.

DUITSE LUCHTMACHT DUIKT OP BOVEN NEDERLAND.

Judson O'Quinn seint uit het vooruitgeschoven hoofdkwartier van het eerste Geallieerde luchtleger: Troepen in zweefvliegtuigen en parachutisten, die de speerpunten van de invasie van Nederland volgden, ondervonden heden een hardnekkige tegenstand van vijandelijke jagers en luchtdoel-kanonnen.

De nazie-jagers bestreden de reusachtige luchttreinen van transport-en zweefvliegtuigen heden boven het water gezette kustgebied en er werden verschrikkelijke gevechten geleverd tot de gebieden waar de zweefvliegtuigen bij honderden daalden op de groene Nederlandse weiden met materiaal om de valschermtroepen te versterken, die er de dag tevoren landden.

Heden nemen voornamelijk zweefvliegtuigen aan de verrichtingen deel, doch er dwarrelden nog meer valschermtroepen omlaag om de Noordamerikaanse en Britse troepen te steunen, die aan de openingsphase deelnamen. De zweefvliegtuigen voerden zowel meer manschappen als materiaal aan. Terugkerende vliegers rapporteerden, dat enkele zweefvliegtuigen in het Kanaal lagen, doch tenminste een ervan landde bijna bovenop een reddingsboot. De Noordzee is namelijk vol kleine vaartuigen, die de ongelukkigen oppikken. (In het vooruitgeschoven hoofdkwartier van het eerste Geallieerde luchtleger, (AP) 18.9).

AANSLUITING IN NEDERLAND.

Howard Cowan seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier:

De voorste elementen van het Britse 2e leger hebben Maandagavond aansluiting gemaakt met de eerste Geallieerde luchttroepen, terwijl Hitler versterkingen uit Rusland alsook zwermen van Messerschmitts en Fockewulfs werpt in de slag om Duitsland, welke in hevigheid toeneemt.

De berichten van het slagveld zeggen niet waar de troepen aansluiting maakten, doch aangezien de Duitsers melding maakten van landingen in het gebied van Eindhoven, is het waarschijnlijk in die buurt geweest. Het laatste officiële nieuws van de hoofdstrijdkrachten onder Montgomery, die blijkbaar het opperbevel heeft over de verenigde legers, was dat zij Noordwaarts vorderen, niettegenstaande een hevig verzet Het is bekend, dat zij aanvielen in de richting van Eindhoven na de aanval geopend te hebben uit hun bruggehoofden over het Kempens kanaal en de overschrijding van de Nederlandse grens.

Terwijl het geheimzinnig leger in Nederland gestadig versterkt wordt door de lucht, welke gevuld is met vechtende Mustangs en Messerschmitts, dringen de Noordamerikaanse soldaten voort uit stellingen in de Siegfriedlinie ten Oosten van Aken onder het heviqste vijandelijke vuur sedert D-Dag (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 18.9).

NEDERLANDSE STEDEN BEVRIJD.

De radio van Parijs meldde, dat Geallieerde luchttroepen Tilburg, Nijmegen en Eindhoven bevrijd en bezet hebben (Londen, (AP) 18.9).

WIJ LANDEN IN NEDERLAND,

door

WALTER CRONKITE

(In een vertraagd telegram van 17 September)

De Duitsers vluchten hedenavond voor de Geallieerde luchtinvasie in Nederland en hebben op zijn minst 13 Nederlandse dorpen en gehuchten ontruimd. Deze plaatsen werden bevrijd door eenheden aan de Zuidelijke flank van het eerste Geallieerde luchtleger in zijn eerste onderneming. Er zijn hedenavond (Zondag) geen inlichtingen beschikbaar over hoevele andere dorpen veroverd zijn ten Noorden van ons door duizenden andere parachutisten en infanteristen in zweefvliegtuigen, die kort na het middaguur uit de lucht daalden. De Duitsers, die meestal jong zijn, vluchtten in wanorde toen de eerste valschermen open gingen en de Noordamerikaanse verliezen zijn licht in deze sector.

De Duitsers verdedigden een belangrijke brug met een enkel 88-mm kanon. Zij wierpen enkele mortiergranaten in het gebied waar de mannen uit de transporttoestellen kwamen neertuimelen. Op weifelende wijze brachten zij wegenkruispunten onder het vuur van machinegeweren. Van achter verdekte stellingen hebben scherpschutters af en toe geschoten. Doch grotendeels wierpen de Duitsers hun materiaal weg in hun vlucht. Sommigen kozen de hoofdweg om zich te voegen bij andere eenheden. Er zal van deze nog meer worden gehoord als zij erin slagen zich te reorganiseren. Anderen vluchtten de bossen in en wij zullen ze uitroeien, wanneer wij daartoe de tijd krijgen. De vijand slaagde erin enkele belangrijke bruggen op te blazen in dit land van kanalen, doch op andere plaatsen was het Noordamerikaanse element van verrassing zo volkomen, dat hij geen kans had vernielingen aan te richten. Wij zijn hedenavond in het bezit van vier belangrijke bruggen en drie belangrijke wegenknooppunten. (Met de Noordamerikaanse luchttroepen in Nederland, (AP) 18.9.

LUCHTGEVECHTEN BOVEN NEDERLAND.

Howard Cowan seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier:

Een grote armada van bommenwerpers en transportvliegtuigen voerde voorraden aan voor het Geallieerde luchtleger, niettegenstaande de poging van 60 ME-109's en FW-190's — waarvan 27 werden neergeschoten — om dit te beletten. 2 Van de Mustangs, die de Duitse jagers bestreden, gingen verloren. 250 Liberators en honderden C-47's en zweefvliegtuigen namen deel aan de bevoorradingsoperatie voor Breretons strijdkrachten in Nederland. P-51's onderschepten de Luftwaffe in het gebied van Maastricht en raakten gewikkeld in een reeks venijnige luchtgevechten om de vijandelijke toestellen van de onbewapende en uiterst trefbare vrachtvliegtuigen af te houden. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 18.9).

GEALLIEERDEN IN EINDHOVEN?

De radio van Berlijn gaf toe, dat de Noordamerikanen Eindhoven zijn binnengerukt op 16 kilometer binnen de Nederlandse grens. De radio, die beweerde, dat de verdediging tegen de Geallieerde operaties in alle andere gebieden van Nederland succesrijk was, zeide: „Slechts in het gebied van Eindhoven slaagde een grote Noordamerikaanse gevechtsgroep erin door de Duitse defensie heen te breken en in de stad door te dringen. Er woeden hevige gevechten."

Voorts werd gezegd, dat de Geallieerden niet in staat waren aansluiting te maken tussen de Noordamerikaanse troepen in Eindhoven en de strijdkrachten, die Noordwaarts aanvallen uit het bruggehoofd bij Neerpelt. De radio beweerde, dat de Geallieerden grote verliezen geleden hebben in manschappen en oorlogsmateriaal bij nieuwe landingen voordat zij zich hecht konden nestelen. (Londen, (AP) 19.9).

EEN AARTSBISSCHOP, EEN GENERAAL EN EEN KONING.

Aartsbisschop Francis J. Spellman (links), Hoofd van de Rooms Katholieke Aalmoezeniers, spreekt nabij het front in Italië met Koning George VI van Groot Britannië (rechts), terwijl Luitenant Generaal Mark Clark, Bevelhebber van het 5e leger, toeziet.

DE INVAL IN DUITSLAND.

door

William White.

In de bitterste gevechten sedert D-Dag hebben de Noordamerikaanse troepen Maandag krachtige en herhaalde Duitse tegenaanvallen afgeslagen, welke gesteund werden door veel zwaarder geschut en een grotere luchtactie dan ooit ondervonden werden in Frankrijk of België. De Duitsers, die gesteund worden door nieuwe reserves van het Russisch front, vechten verwoed om ten koste van alles de opmars der Noordamerikaanse strijdkrachten in Duitsland te stuiten. Doch onze grote aanval gaat nog langzaam voorwit rond Aken en met onze tactieken ten Noorden daarvan werd terrein gewonnen.

In het laatstgenoemde gebied hebben grote Noordamerikaanse tank- en infanteriestrijdkrachten, die de grens van Nederland overstaken aan de linkerflank van onze opmars een punt bereikt nabij de stad Sittard. Ten Zuiden van Aken gebruikt de vijand zijn bekende „muizenval" methode waarbij hij een lichte penetratie toestaat en dan aan onze flanken aanvalt. Steeds meer tanks worden in de strijd geworpen: 31 werden gebruikt in een enkel klein gebied.

Aken is ten Oosten, Westen en Zuiden ingesloten door een stalen klem, welke zich langzaam doch onweerstaanbaar sluit. De stad is gedoemd, hoewel de val ervan uitgesteld wordt door de wanhopige Duitse verdediging. Belangrijk ten Oosten van de geïsoleerde stad banen de Geallieerde pantserstrijdkrachten zich een weg naar het hoge terrein voorbij Stolberg. Het is echt „Boche-weer" — te wazig en nat om ons luchtwapen op doeltreffende wijze te kunnen gebruiken.

De propaganda-pogingen van den vijand zijn thans belachelijk. Duitse veldradio's riepen naar onze troepen: „Het is jullie laatste kans om over te geven". Ons antwoord was een lawine van artillerievuur in de Duitse luidsprekers. (Met de Duitse strijdkrachten die Duitsland binnenrukken, (AP) 18.9).

PATER BOERS OP CURAÇAO.

Pater Boers van de Orde der Benedictijnen heeft gisteren op zijn doorreis naar Trinidad op Curaçao vertoefd.

Het nieuws van vandaag.

De Nederlandse grens is thans ook door de Geallieerden overschreden ten Westen van Antwerpen, aldus maakt hedenmorgen het Geallieerde hoofdkwartier bekend. Geallieerde troepen bevinden zich dus in Zeeuws Vlaanderen, waar de Duitsers met hun rug tegen de Westerschelde vechten en de Geallieerde opmars fel bestrijden.

In Brabant hebben de Geallieerde grondstrijdkrachten aansluiting gemaakt met de troepen, die uit de lucht landden.

Waar de aansluiting plaats vond, is niet bekend, doch van Duitse zijde werd te kennen gegeven, dat Noordamerikaanse luchttroepen Eindhoven binnendrongen, zodat men gelooft, dat de aansluiting in deze omgeving plaats vond. De radio van Londen zeide gisteravond ook, dat het Britse 2e leger van het bruggehoofd over het Kempes Kanaal voortstormde naar de Zuidelijke buitenwijken van Eindhoven.

Verder ten Noorden waar de luchttroepen neerkwamen worden de ingenomen stellingen geconsolideerd en versterkt nadat gisteren nog meer troepen door de lucht werden aangevoerd tegen een krachtiger verzet van de Duitsers, 33 Duitse vliegtuigen werden neergeschoten. In en om Aken wordt nog fel gestreden door het Noordamerikaanse 1e leger, dat een toenemende Duitse tegenstand ondervindt.

Ten Zuiden van Aken werd nog een aantal Duitse dorpen ingenomen en in de Noordoostelijke hoek van Frankrijk versterkte Generaal Patton zijn bruggehoofden over de Moezel. Fanatieke nazie-jongelieden deden een wanhopige tegenaanval aan dit front en werden neergemaaid door de Geallieerde kanonnen. Hoe de toestand in Brest is wordt niet gemeld door het hoofdkwartier, doch in Boulogne trekken de Canadese troepen de stad verder binnen.

Aan het Italiaanse front werden enkele hoogten genomen door het vijfde leger. In de Adriatische sector bevindt men zich op ongeveer 3 kilometer ten Zuiden van de havenstad Rimini. De Duitsers vechten er om elke duim gronds.

Aan het Russische front van de Oostzee Staten tot de Balkan schijnen de Russen grote strijdkrachten op te hopen. Volgens Duitse berichten vallen de Sovjets reeds vijf dagen lang aan in de Oostzee Staten, doch van Russische zijde komt geen bevestiging hiervan. Maarschalk Ion Antonescu, de Roemeense dictator, die afgezet werd, is thans in Russische handen evenals verschillende zijner medewerkers. De Russen hebben deze gelegenheid aangegrepen om nogmaals te waarschuwen, dat oorlogsmisdadigers hun straf niet zullen ontgaan.

Finland heeft de wapenstilstand met Rusland en Groot Britannië getekend en naar heden wordt gemeld uit Helsinki zou het Finse Parlement zich hierbij hebben neergelegd.

Luitenant Generaal Karl Spang, de 58-jarige bevelhebber van de Duitse 266e divisie, die nabij Brest gevangen genomen werd, tuurt somber uit een tank, terwijl hij van het gevechtsgebied weggevoerd wordt. Hij heeft een Noord amerikaanse helm op.

ROOSEVELT OVER DE INVAL IN NEDERLAND.

President Roosevelt heeft de volgende verklaring uitgegeven over de intrede der Geallieerde troepen in Nederland: „Vier lange jaren heeft Nederland geleden onder de hiel van de Duitse verdrukking. Vier lange jaren zijn zijn vrijheden verpletterd, zijn woningen vernield en zijn volk in slavernij geworpen. Doch de vonk der vrijheid kon nooit gedoofd worden. Zij heeft altijd gegloeid in de harten van het Nederlandse volk. Thans laait zij op tot een wrekende vlam. De legers der bevrijding stromen over de grenzen van Nederland. De moedige Koningin keert naar Haar dapper volk terug. Nederland staat wederom op de drempel van zijn oude vrijheden. Doch de strijd zal niet eindigen met het herstel van de vrijheid in Nederland. Hij zal niet eindigen met de onvermijdbare nederlaag van Duitsland. Het volk van Nederland weet evengoed als het volk der Verenigde Staten, dat de uiteindelijke overwinning niet behaald kan worden voordat Japan evenzo overwonnen is. Slechts dan kan vrede en vrijheid weer over de wereld komen" (Washington, (AP) 18.9).

SPLITSING IN DE NAZIE-GELEDEREN?

De Britse radio meldde, dat volgens berichten die in Londen ontvangen werden, een ernstige splitsing heeft plaatsgevonden in de nazie-partij en dat Himmler een poging steunt om met de Russen in onderhandeling te treden op basis van Hitlers verwijdering. Deze berichten hebben geen enkele officiële bevestiging (New York, (AP) 18.9).

GEVECHT NABIJ BERLIJN?

Een station, dat zich de „Duitse Volkszender" noemde, deelde mede, dat buitenlandse arbeiders drie dagen lang slag leverden met Duitse SS-troepen, die zij in een hinderlaag lokten in de bossen nabij Berlijn (Londen, (AP) 18.9).

FINS PARLEMENT VERNEEMT DE VOORWAARDEN.

Een bericht uit Helsinki zeide, dat het Finse Parlement de Russische wapenstilstandsvoorwaarden „zoals zij thans zijn" in een niet-officiële vergadering heeft vernomen. Het Parlement hield eerst een gewone vergadering, waarna de leden togen naar de conferentiezaal in het Parlementsgebouw, waar hun de bepalingen werden medegedeeld. Het bericht zeide ook, dat de Finse vredesafvaardiging in Moskou Zondag een bijeenkomst had met Molotov, waarbij de Britse Ambassadeur Sir Clark Kerr ook aanwezig was (Stockholm, (AP) 18.9).

STEUN VOOR DE PATRIOTTEN.

Vliegende Forten, geëscorteerd door Mustangs, hebben voorraden geworpen voor de Poolse strijdkrachten in Warschau. De bommenwerpers en een deel van het escorte vlogen door naar bases in Rusland. De rest van de Mustangs keerde naar Engeland terug. Onderweg werden nog 4 Duitse jagers neergeschoten boven Duitsland en 3 op de grond vernield. Er zijn geen berichten omtrent Noordamerikaanse verliezen. (Londen, (AP) 15.9).

ANTONESCU GEARRESTEERD.

Een officiële Russische verklaring welke door de radio van Moskou werd uitgezonden deelde mede, dat Maarschalk Ion Antonescu de afgezette dictator van Roemenië, aan de Russen is uitgeleverd". Hij zou een goede candidaat voor invoeging op de lijst van oorlogsmisdadigers

MAARSCHALK ANTONESCU.

In Rusland wacht een galg.

kunnen zijn", zeide de verklaring. Ook Mihai Antonescu, de minister van buitenlandse zaken en het bewind van Maarschalk Antonescu, zou gearresteerd zijn alsook verschillende hoge Duitse vertegenwoordigers, die zich in Roemenië bevonden toen dit land zich van Duitsland losscheurde. (Londen, (AP) 18.9).

Bij zijn laatste bezoek aan Europa confereerde Lord Louis Mountbatten (links), de Geallieerde Opperbevelhebber in Zuid-Oost Azië, met Generaal Sir Bernard L. Montgomery, die — naar verluidt — de inval in Nederland leidt.

DE F. B. I.

Er hebben zich in deze oorlog geen grote gevallen van sabotage in Noord-Amerika voorgedaan. Dat wil niet zeggen, dat de vijand niet getracht heeft, maar dank zij het werk van de geheime diensten van Leger en Vloot en vooral van de F.B.I. (Federal Bureau of Investigation) heeft men weten te voorkomen dat vijandelijke agenten hun slag konden slaan.

Het is nu niet mogelijk alle gevallen, waarin de F.B.I. met vijandelijke agenten afrekende, op te sommen. Een geval is echter de moeite van het vertellen waard.

Het begon in Februari 1939, dus nog voor de oorlog in Europa uitbrak, toen een zekere William Sebold, een genaturaliseerde Noordamerikaanse burger die in een vliegtuigfabriek werkte, een bezoek aan zijn familie in Duitsland bracht. Van het ogenblik van zijn aankomst af stelde de Gestapo grote belangstelling in Sebold. Zoetjesaan werd contact met hem gezocht en hieruit vloeide een voorstel, gepaard gaande met dreigementen, voort om voor de nazies als verspieder in Noord-Amerika op te treden. Sebold zwichtte en onderging een intensieve oefening.

Een jaar later keerde hij in Noord-Amerika terug, voorzien van instructies op micro films voor andere verspieders die zich reeds in het land bevonden en voor zichzelf.

In Noord-Amerika aangekomen werd hij door agenten van de F.B.I. opgewacht en vertelde hun het gehele verhaal.

Toen ging hij aan het werk, natuurlijk in samenwerking met de Noordamerikaanse organisatie, die hem instrueerde om zijn gang te gaan alsof hij voor de Gestapo werkte. Hij begon met een radiozender op Long Island op te zetten. Langer dan een jaar was hij dagelijks met de Gestapo te Hamburg in contact. Hij verschafte al de inlichtingen die de Duitsers wensten, doch alles was vals. In zijn kantoor te New York sprak hij met den enen nazie-agent na den andere, terwijl in een aangrenzende kamer mannen van de F.B.I. alles wat plaats vond op films en gramofoonplaten opnamen.

In Juni 1941 deden agenten aanvallen in verschillende delen van het land en arresteerden 33 mannen en vrouwen. De bewijzen waren er en allen werden veroordeeld tot gevangenisstraf van gezamenlijk 437 jaren.

Daarmee was de ruggegraat van de Duitse spionnage organisatie in Noord-Amerika gebroken, nog voor Noord-Amerika in oorlog geraakte.

Enkele uren na de Japanse aanval op Pearl Harbor werden duizenden Japanners en andere vijandelijke onderdanen die maandenlang geschaduwd waren, prompt opgesloten.

De organisatie van de F.B.I. en de opleiding, die het personeel onder J. Edgar Hoover ondergaat, zijn iets zeer bizonders.

De volgende eisen worden gesteld, alvorens men kan worden toegelaten: Men moet Noordamerikaans burger en tussen de leeftijd van 23 en 35 zijn. Men moet een school in rechtswetenschappen, of in boekhouden hebben doorlopen, terwijl men ten minste drie jaren ervaring als boekhouder of accountant moet hebben, of een graad aan de Universiteit hebben behaald gepaard met ervaring op het gebied van onderzoek-instellen, of een meer talen goed kennen. Voorts hangt de toelating af van het uiterlijk van den persoon. Men moet geen bizonder uiterlijk hebben, ten einde niet de aandacht te trekken. Dan doet men nog een schriftelijk en mondeling examen, terwijl een onderzoek wordt ingesteld naar het verleden, omgeving, karakter, etc.

Tenslotte volgt nog een zeer strenge lichamelijke keuring.

De duur van de opleiding is tegenwoordig 16 weken. Deze is zowel wetenschappelijk als technisch o.m. laboratoriumwerk, het onderzoeken van vingerafdrukken, het maken van rapporten en statistieken, het gebruik van vuurwapens, het instellen van onderzoeken, politie-methoden bij het doen van arrestaties, het aftasten, auto's aanhouden, wegen blokkeren, het ondernemen van aanvallen, aanvallen en verdedigen, gymnastiek, het leren ontwapenen van den tegenstander en Jiu Jitsu. Elke maand wordt in scherp schieten geoefend. In de laatste 20 jaren hebben 13 agenten het leven verloren bij het vervullen van hun plicht.

Als men in aanmerking neemt dat de F.B.I. moet waken tegen overtredingen van de anti-trust wet, roverijen, ontvoeringen, sabotage en de handel in blanke slavinnen, dan kan men zich voorstellen hoe uitgebreid de opleiding is. Eens per jaar keren de agenten naar het hoofdkwartier te Washington terug om zich op de hoogte te stellen van nieuwe wetten en nieuwe methodes.

Hoe goed de opleiding is blijkt uit het feit dat gemiddeld op 90% van de zaken die worden voorgebracht veroordeling volgt.

Het hoofdkwartier heeft onder zich 57 onderafdelingen in steden van Noord-Amerika, Alaska, Hawaii en Puerto Rico. Er zijn ongeveer 4800 agenten, terwijl het aantal personen dat bij de F.B.I. werkt in totaal 13.000 bedraagt. Elke afdeling bestrijkt een bepaald gebied, maar alles grijpt in elkaar.

Een niet onbelangrijk deel van de werkzaamheden der F.B.I. geschiedt in de laboratoria. In 1943 werden 12.000 voortvluchtigen door middel van vingerafdrukken geïdentificeerd.

Naarmate de bevoegdheden van de F.B.I. ruimer werden kon zij ook meer schuldigen bij de kraag pakken en namen misdaden af. Sinds 1932 heeft de F.B.I. 254 gevallen van ontvoering onderzocht en op twee na alle tot een goed einde gebracht. In 1943 kwam er niet een voor. Van 1932 is het aantal bank roverijen met 92% teruggegaan.

(Suriname).

EINDHOVEN BEVRIJD.

Een bericht van het front meldt, dat Eindhoven veroverd is door de Geallieerden. Pantserstrijdkrachten van het Britse tweede leger hebben het Wilhelminakanaal bereikt op 8 kilometer ten Noorden van Eindhoven. Geldrop 12 kilometer ten Oosten van Eindhoven is eveneens bevrijd.

De AP-correspondent Walter Cronkite seint uit Nederland, dat de eerste belangrijke industriestad in Nederland (waarschijnlijk Eindhoven) gisteren bevrijd werd door de Noordamerikaanse troepen, zodat de weg vrijgemaakt werd voor de Britse pantserstrijdkrachten uit het Zuiden. Het was alsof er carnaval was gisteravond. Soldaten, die de bevrijding van Parijs hebben medegemaakt, zeiden, dat de Nederlanders zelfs in de kleinste dorpen de hysterische Franse verwelkoming overtreffen. Sommige gevangenen komen binnen in groepen van 10 tot 20. Grotendeels maken zij een armzalige indruk. Zij willen slechts naar huis. Ongewapende Nederlanders bestormen hen en nemen hen gevangen, waarna zij hen vasthouden tot de Noordamerikanen zijn aangekomen. De moeilijkste taak is thans om de Duitsers te bevrijden van woedende Nederlandse huisvrouwen, die groepen van drie tot vier Duitsers met geweren in bedwang houden.

De Noordamerikanen hebben een belangrijk kanaal intact veroverd. De Duitsers lieten grof geschut aanrukken om de luchttroepen hier onder vuur te nemen, doch gisteren voerden de Geallieerden geschut aan in zweefvliegtuigen en heden is de tegenstand van de Duitse artillerie gebroken, zodat de weg over het kanaal vrij is voor de pantserstrijdkrachten, die uit het Zuiden komen snellen. (Met de Noordamerikanen in Nederland, (AP) 19.9).

SITTARD BEVRIJD.

Het Geallieerde Hoofdkwartier bericht, dat troepen van het 2e Britse leger in een omtrekkende beweging stellingen hebben ingenomen ten Noorden en ten Westen van Eindhoven. De tegenstand van den vijand was vrij sterk, maar het gecoördineerde offensief van landtroepen en door de lucht vervoerde strijdkrachten verloopt volgens de van te voren vastgestelde plannen. De door de lucht vervoerde troepen hebben hun stellingen geconsolideerd en wisten de doelen te bereiken, die zij zich gesteld hadden. De Noordamerikanen, die van Maastricht oprukten, hebben Sittard bevrijd (Aneta).

HULL OVER NEDERLAND.

Cordell Hull heeft Maandag verklaard, dat het binnenrukken van de Geallieerden in Nederland het herstel van de vrijheid van dit dapper en moedig volk aankondigt. De dag van vergelding voor het verraderlijk overvallen van het vredelievende Nederland en de barbaarse vernietiging van het onverdedigde Rotterdam, is nu nabij. Verslagen, maar nooit overwonnen, bezet, maar nooit veroverd, heeft het Nederlandse volk nooit gewankeld in zijn vertrouwen in de eindoverwinning.

Schouder aan schouder met de Geallieerden heeft het Nederlandse volk zowel binnen als buiten Nederland gestreden voor de gemeenschappelijke zaak. En schouder aan schouder zal het strijden tot ook Nederlands Indië, net als het moederland, bevrijd zal zijn (Aneta).

REMBRANDTS TERECHT.

Uit het Geallieerde Hoofdkwartier wordt bericht, dat 1800 schilderijen van een onschatbare waarde, afkomstig van het Rijksmuseum van Amsterdam — inbegrepen Rembrandts „Nachtwacht" — veilig gedurende de oorlog bewaard werden in de mergelgroeven buiten Maastricht, die daartoe met een luchtverversingssysteem werden toegerust. Ongeveer alle meesterwerken van deze kostbare verzameling zijn onbeschadigd in de St. Pietersberg teruggevonden (Aneta).

De oorlogsberichtgever Allan Wood seint uit Nederland, dat een lid van de ondergrondse beweging van Nederland zijn mooiste dag beleefde, toen hem de zorg over de eerste door de Geallieerde patrouilles gemaakte gevangenen werd toevertrouwd. Deze correspondent meldt ook: „Wij weten nog steeds niet waar de Duitsers zijn en de Duitsers weten niet waar wij zijn. De Nederlanders hier verklaren, dat bij het bombardement, dat de landingen voorafging, een groot aantal Duitsers in een nabijgelegen stad werd gedood en dat de rest op fietsen gevlucht is (Aneta).

DE STRIJD OM NEDERLAND.

De NSB-ers hebben de vorige maand reeds de mogelijkheid toegegeven, dat Nederland „tijdelijk" door de Geallieerden bezet zou worden. Zij maakten zich evenwel reeds gereed om een andere gelegenheid af te wachten en het NSB-blad „De Stormvlag", schreef: „De strijd is niet over vóór een van beide partijen volkomen is uitgeroeid" (Aneta).

— Poolse troepen, die deel uitmaken van het 1e Canadese leger, hebben een bruggehoofd aan de Noordkant van het Kanaal Axel-Hulst gevestigd. Radio-Oranje heeft dit Maandag medegedeeld en uit dit bericht valt af te leiden, dat de Geallieerden aldus meer dan 9 kilometer over de Nederlandse grens zijn getrokken.

Een officier van het Geallieerde Hoofdkwartier verklaarde Maandag, dat de binnenlandse strijdkrachten in Nederland zeer veel hulp hebben geboden aan de door de lucht vervoerde troepen der Geallieerden, toen deze in Nederland landden. Hij gaf een beschrijving van de ingewikkelde organisatie van de operaties, die Zondag plaats hadden, waarbij de verrichtingen op de dag van de inval in vergelijking slechts gering waren.

Niet alleen werd men volkomen ingelicht over de opstelling van de luchtafweerstukken, zodat de bommenwerpers deze gevaarlijke stellingen op doeltreffende wijze konden opruimen, maar vele Nederlanders trokken met de troepen op.

Prins Bernhard had aan Generaal Browning de beschikking over deze troepen aangeboden en de Bevelhebber van de eerst gelande troepen maakte dankbaar van dit aanbod gebruik. Het was duidelijk, dat deze mannen bang waren, dat de oorlog voorbij zou zijn vóór zij de gelegenheid zouden krijgen met de Duitsers af te rekenen. Zij grepen deze gelegenheid dus aan en verrichtten uitstekend werk.

— Speciale Nederlandse verbindings-officieren zijn met de door de lucht vervoerde troepen geland. Zij treden als administrateurs op en dienen ook als schakel tussen de Geallieerden en de binnenlandse strijdkrachten van Nederland (Aneta).

— Dinsdag scheen de bevrijding van Eindhoven nakend. Het DNB meldde, dat Noordamerikaanse troepen in de stad waren gedrongen. Waarschijnlijk had het bericht van het Duitse nieuwsagentschap betrekking op de troepen van het landingsleger, dat grotendeels uit Noordamerikanen bestond.

Deze troepen zouden immers volgens hetzelfde nieuwsagentschap geland zijn bij Eindhoven.

Volgens de jongste berichten van het 2e Britse leger zijn de troepen de stad Eindhoven reeds voorbijgetrokken (Aneta).

DE SPOORWEGSTAKING.

De spoorwegstaking, die uitgeroepen werd door de Nederlandse regering, is een volkomen succes, volgens een verklaring van de regering, die door Radio Oranje naar Nederland werd gezonden. In deze verklaring werd ook bekend gemaakt, dat behalve de spoorwegstaking in vele Nederlandse steden verschillende andere staking uitbraken (Aneta).

„AMERICA" EN HET NEDERLANDSE GEZANTSCHAP BIJ DEN PAUS.

Het Noordamerikaanse Katholieke weekblad „America" heeft een artikel gewijd aan de hernieuwing van het Nederlandse Gezantschap bij den Paus.

In dit artikel, dat geschreven werd door John LaFarge, wordt o.a. gezegd:

„Hoewel wij het gevoelen van de Katholieken in Nederland op het ogenblik niet kunnen peilen, kan worden aangenomen dat zij de beslissing van hun regering als een practische maatregel zullen beschouwen. Zij zullen zich verheugen dat hun land thans behoort tot de veertig andere landen, die vertegenwoordigd zijn bij het Vaticaan en er alle hun goede redenen voor hebben. Blijkbaar zou het echter een vergissing zijn om te denken dat dat Katholieken van Nederland hierover opgewonden zijn alsof dit een buitengewoon minzame daad ten opzichte van hen zou zijn. Zij zijn een hardhoofdig volk, dat gewoonlijk zeer realistisch is in politieke zaken. Het schijnt, dat zij zeker zullen oppassen dit incident niet op te vatten als een Katholieke overwinning of iets dergelijks. Het ziet ernaar uit alsof de Nederlandse Katholieken een grote reserve zullen bewaren en geneigd zullen zijn voorzichtigheid in acht te nemen met het oog op toekomstige ontwikkelingen welke de mooie reputatie der internationale politiek van hun land in gevaar zouden kunnen brengen. Zulke ontwikkelingen zouden even nadelig zijn voor hun eigen land als voor de Heilige Stoel".

NEDERLANDSE SCHOOL IN ARGENTINIE.

Volgens een bericht uit Buenos Aires heeft de Nederlandse kolonie te Tres Arroyos verleden maand aldaar een eigen kostschool, tevens dagschool, geopend. Tot de leervakken behoren onder meer Nederlandse taal, vaderlandse geschiedenis, godsdienstonderwijs, alsmede de door de Argentijnse wet voorgeschreven verplichte vakken. De school is haar bestaan begonnen met 22 kostscholieren en 17 leerlingen die alleen het dag-onderwijs volgen. Alle leerlingen zijn van Nederlandse afkomst.

Curaçao

ADVOCAAT-GENERAAL ELLIS NAAR DE VERENIGDE STATEN.

Dezer dagen zal Meester Joseph J. A. Ellis, advocaat-generaal van Curaçao naar de Verenigde Staten vertrekken in zijn hoedanigheid van prijscommissaris.

Betreffende een civiele zaak van het prijsfondo van de Staat der Nederlanden moeten in de maand October enige pleidooien gehouden worden voor arbiter Meester M. P. L. Steenberghe, waaraan ook Meester Ellis deelneemt.

MOORD OP CHARO.

Gisteravond brak een boerentwist uit op Charo, welke helaas met moord eindigde. De dader J.C.M., een veertigjarige timmerman, heeft zich na de moord zelf bij de politie gemeld. Het slachtoffer J.P.C. een 45-jarige timmerman, heeft enkele pleegkinderen. De dader J.C.M. heeft eigen kinderen. Deze kinderen geraakten met elkandr in twist, waarmede de vader en pleegvader zich gingen bemoeien. Op een gegeven moment stak J.C.M. met een mes in de rug van J.C.P. met het reeds vermelde treurige gevolg. De dader had een blanco strafregister.

DE K.N.S.M. EN VENEZUELA.

Het Venezolaanse blad „Esfera" deelt mede, da een overeenkomst werd getroffen, waarbij Venezuela meer scheepsruimte van de Koninklijke Nederlandse Stoomvaart Maatschappij toegemeten krijgt (Aneta).

Laatste nieuws

— **Generaal De Gaulle** is in Parijs teruggekeerd na een reis van vijf dagen per vliegtuig door Zuid-Frankrijk waarbij hij in een half dozijn grote steden tot het volk sprak. Het laatste bezoek werd gebracht aan Bordeaux.

— **In Stockholm** wordt vernomen, dat de Russische wapenstilstandsvoorwaarden in een bijeenkomst van hedenmorgen door het Finse Parlement werden goedgekeurd. De bepalingen van de wapenstilstand zullen later op de dag worden bekendgemaakt.

— **Lancasters** van de Raf hebben in de afgelopen nacht een hevige aanval gedaan op Bremerhaven. Doelen in Berlijn werden eveneens gebombardeerd. Vijandelijke vliegvelden werden eveneens aangevallen.

— **Geallieerde** bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen hebben hedenmorgen hun aanvallen op het Europese vasteland hernieuwd en uren later was de lucht nog gevuld met het geronk der motoren terwijl de vliegtuigen het Kanaal overstaken en in alle richtingen vlogen.

— **Bij een doorbraak** in formidabele Duitse verdedigingswerken in wat officieel een „groot succes" werd genoemd, hebben troepen van het Noordamerikaanse vijfde leger de Monte Partone, Monte Altuzzo en Monte Celli veroverd in de Gotische linie op 30 kilometer ten Noord-Oosten van Florence.

Het September-nummer van „Spectrum" — thans in okergeel gewaad — brengt de uitslag van de enquête over het Neger-Engels. Aangezien voor deze quaestie hier ook belangstelling bestaat nemen wij hier de uitslag over:

De redactie ontving 133 ingevulde vragenlijsten, waarvan 3 onduidelijk of verkeerd ingevuld werden, zodat er 130 geldige overbleven.

Hiervan zijn 11 (8.5%) in alle gevallen vóór het gebruik van Neger-Engels. 62 (47.7%) zijn in alle gevallen tegen het gebruik van Neger-Engels. Wat betreft de invoering van het Neger-Engels als leervak op school zijn er: 33 (25.4%) vóór invoering en 97 (74.6%) tegen invoering. Onder de inzenders bevonden zich 54 onderwijzers (essen) waarvan er 7 vóór invoering en 47 tegen zijn.

Omtrent het gebruik van het Neger-Engels door schoolleerlingen op de schoolplaats of in de klas zijn er 30 (23%) vóór het gebruik, waarvan 6 onderwijzers en 100 (77%) tegen, waarvan 48 onderwijzers.

Hoewel het aantal inzendingen betrekkelijk klein is geloven wij wel, dat dit de stemming over het algemeen weergeeft en de meeste ontwikkelde Surinamers tegen het gebruik van het Neger-Engels als voertaal zijn.

Als gewoonlijk is ook dit nummer van „Spectrum" lezenswaardig. Pater J. Weidmann C.ss.R. schrijft „Gij zult niet doden", welk artikel voornamelijk handelt over de vrucht-afdrijving en het grote kwaad daarvan goed doet uitkomen. Onder de rubriek Eigen Werk waar dikwijls de meest belangwekkende stukken van gevonden kunnen worden laat W Chin A Loi zien, dat de vrouw niet voor het Rode Kruis of op een of ander kantoor behoeft te werken om van nut te zijn voor de gemeenschap en de oorlogvoering. De zorg voor den man is ook veel waard.

H. Heyde vervolgt ook in deze rubriek de polemiek met J. van Bochove over „Muskietenworm". L. E. Rens schrijft een geschiedkundig artikel over de „Oudste weg naar de nieuwe wereld".

„Le Roi des Belges, a-t-il trahi?" van Mr. F. Gobert wordt voortgezet alsook het verhaal van „De krankzinnige rechter" van wijlen G. K. Chesterton.

„Wama's" van Pater W. Ahlbrinck C.ss.R., dat wij altijd met de meeste smaak lezen, gaat ook door.

Meyrouw Virginia J. Elias—Slijper neemt afscheid van de Vrouwen-Organisatie Curaçao in het Augustus-nummer van dit orgaan, dat overigens nog uitmunt door een nieuwe omslag. L. v.d. K. schrijft over de verkoop van „Broodjes met warme worst" (hot-dog) op de Bazaar van Comité Nederland. De schrijfster heeft zeker een goed opmerkingsvermogen, hetgeen o.a. ook blijkt uit haar verslag over de modeshow in de C.S.C.-Club.

B. A. Bitter vervolgt het verhaal over de Bijenteelt en overigens zijn nog enkele wetenswaardigheden opgenomen, waaronder de mededeling, dat de mango — vooral het sap van de boom — ook wel giftig kan zijn.

CURAÇAOSE SPREEKWOORDEN.

191 — Wie de waarheid spreekt, krijgt geen stoel om te gaan zitten.

192 — Als je den Paus nodig hebt, moet je naar Rome gaan.

193 — Zwarte kleren is nog geen rouw.

194 — Als een tijger slaapt, laat hem slapen.

195 — Een werkman ken je aan zijn broodje.

196 — De vogel, die te vroeg van zijn nestje vliegt, is eten voor de kat.

197 — De zonde is een straf voor iedereen.

198 — Beter geld schuldig dan eer.

199 — De koning verleent vrijheid aan wien de koning wil.

200 — Als men de rivier is overgestoken, is het gevaar vergeten.

200 — Je kunt beter de wol van het schaap weggeven dan het schaap zelf.

201 — Geen betere spiegel dan je oude vriend.

Mi ta gradici na Sta' Filomena pa toer fabornan coe mi a ricibi i Dje.
Un devota.
A. DAVELAAR.

Bekendmaking

Inspectie der Belastingen

Degenen die in de Gouvernements-bergplaatsen goederen langer dan DERTIG DAGEN in tijdelijken opslag hebben, worden verzocht, BINNEN EEN WEEK, daarover te beschikken.

Indien aan dit verzoek niet wordt voldaan, zal de Administratie der Belastingen tot verkoop dier goederen overgaan.

Eene opgave van de opgeslagen goederen ligt ten kantore van den ondergeteekende ter inzage van belanghebbende.

Willemstad,

De Inspecteur der Belastingen.

Heden ontvingen wij uit Caracas het droevige bericht van het overlijden na een kortstondige ziekte van onze echtgenoote, dochter, zuster en schoonzuster

Maria Petrona

Het lijk wordt morgenochtend om ongeveer 6 uur alhier verwacht.

Felix Petrona — P. M. Martis — Petronilia Martis — Antonio Martis — Miguel Martis — A. N. T. Maduro — M. Offerman.

Heden overleed de Heer

A. J. M. de Haseth.

Curaçao, 19 September 1944.
Namens de familie,
Wed. C. P. de Haseth — Gorsira.

De teraardebestelling zal plaats hebben morgenochtend om 8 uur.
Sterfhuis Araratweg 46.

Buitenland

GEALLIEERDE MILITAIRE REGERING IN DUITSLAND.

Een zegsman van Eisenhower heeft de volgende boodschap per radio uitgezonden aan het volk van West- en Zuid-Oost Duitsland:

1) De Geallieerde militaire regering is gevestigd in het gebied dat onder mijn bevel staat om in het bezette Duitse gebied het hoogste wettelijke en gerechtelijk gezag te oefenen waarmede ik bekleed ben als Opperbevelhebber der Geallieerde expeditiestrijdmacht en als militair Gouverneur.

2) De ogenblikkelijke taak van de militaire regering gedurende het verloop der militaire verrichtingen zal zijn om de verbindingslijnen der Geallieerde legers te verzekeren en alle activiteiten in de bezette gebieden van Duitsland te onderdrukken, welke gevaar zouden opleveren voor de snelle beëindiging van de oorlog.

3 Tegelijk zal de Geallieerde militaire regering een aanvang maken met de taak om het nationaal socialisme uit te roeien. Zij zal alle leden van de naziepartij en van de SS van hun posten ontheffen alsook anderen die een leidende rol gespeeld hebben in het nationaal socialistisch regime.

Dit proces begint ogenblikkelijk aankomst der Geallieerde legers in elk gebied en de instelling van de Geallieerde militaire regering.

4) De burgerbevolking zal voor zover mogelijk voort gaan met haar normale bezigheden. Specifieke instructies zullen in elk gebied door de Geallieerde militaire regering aan haar worden gegeven." (New York, (AP) 18.9).

BULGAARSE WREEDHEID.

door

Sid Feder.

Een der meest schokkende rapporten over wreedheden ten opzichte van gevangenen wordt thans samengesteld na de terugkeer van 350 Noordamerikaanse vliegers uit Bulgarije. Zij vertellen van de mishandeling die zij hebben moeten verduren van Bulgaarse soldaten na te zijn neergeschoten bij bombardementsaanvallen op de Balkan. Een Luitenant, wiens vliegtuig neergeschoten werd op 24 Juni, vertelde als volgt: „Toen ik neerkwam stonden Bulgaarse soldaten op onze valschermen te schieten. Ik brak een van mijn benen bij de landing. De soldaten liepen op mij toe. Een soldaat greep mij bij de haren en sloeg me. Zij sloegen mij vier malen. Zij ontdeden ons van alles, brachten mij naar een kamp en wierpen mij over de prikkeldraad afrastering waar zij mij lieten liggen. Het duurde acht dagen voordat zij mijn been spalkten.

Drie dagen lang kreeg ik geen voedsel. Mijn medebestuurder meldde, dat hij door de straten van Sofio geleid werd door twee bewakers. Een Duitse burger schoot een pistool op hem af. Als bewijs dat niet alle Bulgaarse bewakers slecht waren duwde een bewaker den vlieger op straat neer en doodde hij den Duitsers met een schot."

Een sergeant vertelde hoe hij en twee luitenants van dezelfde bemanning per valscherm omlaag kwamen boven Macedonië en de Bulgaren op alle drie schoten.

Een luitenant werd gedood: de andere officier en de sergeant werden gewond.

De sergeant zeide: „Ik bleef 28 uren zonder hulp of zorg. Het volk kwam en roofde de kleren van den luitenant en zijn bezittingen. Hij werd vlak daar naakt begraven." Een andere sergeant zeide, dat hem de hiel afgesneden werd aangezien deze geïnfecteerd was. De operatie werd uitgevoerd zonder verdovingsmiddelen. „Ik schreeuwde van pijn. Een bewaker snelde toe en sloeg mij op het hoofd met een pistool tot ik het bewustzijn verloor."

Anderen die gewond werden vertelden hetzelfde, hoe zij een gehele dag tot een week zonder medische zorg gelaten werden. Een sergeant, die gewond werd in een luchtgevecht kreeg een kogel van 50 kaliber door zijn been. 26 Uren lang werd niet naar hem omgezien. (Rome, (AP) 18.9).

INVASIE-GEHEIMEN BEWAARD.

Twee Frans-Canadese soldaten, een majoor en een sergeant-majoor, hebben de Medaille van het Britse Imperium ontvangen voor het bewaren van geheime documenten over de invasie van Europa, welke zij vonden na de eerte conferentie te Québec.

De soldaten, wier namen zijn Majoor Charles Edouard Gernaey, 38 jaar oud van Montreal en Sergeant-Majoor Emile Couture, 28 jaar oud van Québec, werden wederom te werk gesteld bij de laatste conferentie te Québec tussen President Roosevelt en Premier Churchill.

De documenten werden onder een boek ontdekt door den sergeant-majoor toen hij de bibliotheek in het kasteel nazag. Hij bracht ze ogenblikkelijk naar den Majoor die zijn overste was. De majoor begreep het belang van de papieren en — via hogere officieren — werd Washington ervan op de hoogte gesteld. Washington gaf het bericht door aan Londen en bevestiging van het verlies der documenten werd van daar verkregen.

DE JAPANSE OPMARS IN CHINA.

Het Chinese Hoofdcommando beweerde, dat de Japanners op de Hunan-Kwangsi spoorlijn nog tegengehouden worden op een punt op ongeveer 85 kilometer van Kweilin. Men gaf echter toe, dat zich een nieuwe bedreiging voor deze stad ontwikkelt uit het Oosten. Een Japanse colonne, die Oostwaarts afzwenkte van Taohien in Hunan, stak de grens van Kwangsi over en bevindt zich op slechts 10 kilometer van Kweilin. In Hunan sloegen de Chinezen nieuwe aanvallen af op Paotsjing, 100 kilometer ten Westen van Hengyang, en Tsjangning, 60 kilometer ten Zuiden van Hengyang. In Kwangtung gaf het Hoofdcommando het verlies van Loyiu op 80 kilometer ten Westen van Canton toe. De val van deze stad opent de weg voor een opmars in Kwangsi. Ook wordt het verlies toegegeven van Sunhing op 120 kilometer ten Zuid-Oosten van Canton en Waitsa op 88 kilometer ten Noord-Westen van Canton (Tsjungking, (AP) 18.9).

STAD OP PELELIU BEZET.

Admiraal Nimitz maakte bekend, dat Noordamerikaanse mariniers Asas, de voornaamste stad op het eiland Peleliu in de Palau-groep ten Oosten van de Philippijnen bezet hebben. Ook het eiland Ngarmoked nabij het Zuidelijke punt van Peleliu werd veroverd. De 81e Noordamerikaanse leger-divisie, welke Zaterdag landde op het eiland Angaur op 10 kilometer ten Zuiden van Peleliu beheerst thans de Noordelijke helft van het eiland. Er worden nog hevige gevechten geleverd op Peleliu waar 5495 Japanners werden gedood tot Zondag; dit is op zijn minst de helft van het aantal verdedigende troepen. Het aantal vijandelijke doden op Angaur waar een geringe tegenstand ondervonden werd, bedroeg in totaal 48. Verschillende vijandelijke tegenaanvallen werden daar afgeslagen. (Pearl Harbor, (AP) 18.9).

RONDOM MOROTAI.

Japanse vliegtuigen hebben tweemaal het pas bezette eiland Morotai aangevallen, doch Noordamerikaanse vliegtuigen van vliegdekschepen sloegen terug met straffende aanvallen op Halmaheira. Drie Japanse vliegtuigen werden neergeschoten en andere werden op de grond vernield. 13 Vijandelijke schuiten werden op 16 September — een dag na de landing op Morotai — bij Halmaheira vernield.

De Japanse luchtaanval op Morotai was de eerste gemelde tegenaanval van den vijand sedert de landing der Noordamerikanen. Geallieerde vliegtuigen wierpen 146 ton bommen op Kendari (Celebes). Twee van de 8 vijandelijke jagers die opstegen werden neergeschoten. Een vijandelijk transportschip van 8000 ton werd tot zinken gebracht ter hoogte van Kendari. In het communiqué uit het Hoofdkwartier wordt nog steeds geen melding gemaakt van enige tegenstand der Japanners op Morotai zelf. (Geallieerd Hoofdkwartier in Nieuw Guinea, (AP) 18.9).

DUITSERS RUIKEN ONRAAD IN DENEMARKEN.

Een bericht uit Kopenhagen meldde, dat de Duitsers alle regeringsgebouwen, waaronder Parlementsgebouwen, in Kopenhagen hebben bezet alsook alle politiestations in Denemarken in een snelle coup kort vóór het middaguur. (Stockholm, (AP) 19.9).

VREDESVERDRAG DOOR FINLAND GETEKEND.

Het Russisch Informatiebureau maakt door de radio van Moskou officieel bekend, dat het wapenstilstandsverdrag getekend is door Groot Britannië en Rusland als vertegenwoordigers der Verenigde Naties aan de ene zijde en het verslagen Finland aan de andere zijde. De korte verklaring noemde de bepalingen niet; deze zullen later worden bekendgemaakt. (Londen, (AP) 19.9).

NIEUWE LANDINGEN?

De Duitse radio zeide, dat Geallieerde luchttroepen zijn geland op nog drie niet nader genoemde plaatsen in Nederland. Men gelooft dat sommige strijdkrachten zijn neergekomen ten Noorden van de Rijn-delta (Betuwe? (Londen, (AP) 19.9).

ALLEN MOETEN BERECHT WORDEN.

De radio van Parijs zeide, dat het Nationale Verzetcomité besloten heeft allen te berechten die verantwoordelijk zijn voor de ondertekening van het wapenstilstandsverdrag van 1940, alsook alle regeringsautoriteiten die met de Duitsers hebben samengewerkt. Pétain inbegrepen. Men zal de bezittingen van de verraders en samenwerkers in beslag nemen en degenen terechtstellen of gevangen zetten die de rijkdommen van het land ten profijte van den vijand hebben gesteld. Ook zullen de grote ondernemingen, waaronder de zware industrie en de banken genationaliseerd worden. Het Franse leger zal worden hernieuwd, aldus werd besloten. (Londen, (AP) 18.9).

DUITSERS RAKEN DE KLUTS KWIJT.

Edward Ball, die met het Noordamerikaanse 3e leger oprukt, seint als volgt:

Jonge SS-troepen, die beschreven werden als „dronken, verdoofd of gek" hebben Maandag een bajonet-aanval gedaan ten Zuid-Oosten van Nancy waar zij werden afgeslacht. De aanval werd gedaan door schreeuwende razende jongelieden, gelijk die in Wereldoorlog I. De jongelieden namen blijkbaar de situatie in eigen handen zonder georganiseerde leiding en werden door onze kanonnen neergemaaid. Het aantal slachtoffers werd niet direct bekendgemaakt. Pattons strijdkrachten vielen over de Moezel aan ten Noorden van Epinal en officieel werd bekendgemaakt, dat zij goede vordering maken; belangrijke vordering werd evenwel gemaakt door een andere colonne, welke ten Oosten van Nancy aanvalt. Er wordt nog een hevige vijandelijke tegenstand ondervonden in het gebied van Metz en een tegenaanval ten Zuiden van de stad werd door het 3e leger afgeslagen. Het 3e leger heeft tot nu toe 90.300 Duitsers gevangen genomen; naar schatting werden 74.800 gewond en 26.900 gedood. (Met het Noordamerikaanse 3e leger in Frankrijk (AP) 19.9).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt het communiqué van hedenmorgen uit het Geallieerde Hoofdkwartier:

„De landing der Geallieerde luchttroepen in Nederland werd Maandag voortgezet.

Voorraden werden ook geland en de stellingen werden geconsolideerd en versterkt. De verrichtingen hebben voortgang en in een gebied hebben onze grondstrijdkrachten reeds aansluiting gemaakt met de luchttroepen. Vóór de landingen der luchttroepen vielen gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers luchtafweerboten stellingen, troepen en vervoermiddelen aan. Andere gevechtsvliegtuigen onderhielden patrouillevluchten en boden dekking aan de transport- en zweefvliegtuigen. Meer dan 70 luchtafweerboten werden buiten gevecht gesteld. Vele motorvoertuigen en andere voertuigen welke door paarden getrokken werden zijn vernield en een ammunitie-opslagplaats werd opgeblazen. De tegenstand tegen onze grondstrijdkrachten is hardnekkig. In het gebied ten Westen van Antwerpen vechten de Geallieerde troepen thans op Nederlands grondgebied en komen zij vooruit niettegenstaande een krachtige tegenstand. De strijd duurt voort om Boulogne waar wij verder de stad binnenrukten.

In het Zuiden van Nederland vorderden onze troepen ten Noord-Westen van Maastricht tegen het verzet van het vijandelijke voetvolk, geschut, en ingegraven tanks. Verder ten Oosten bereikten elementen Ubachsberg en Simpelveld tegen een matige tegenstand. In Aken duurt een hardnekkig strijd voort. Ten Zuid-Oosten van de stad zuiverden wij de stad Busbach en eenheden ten Noord-Oosten daarvan stieten op een krachtig verzet. De opruiming van Duitse elementen duurt voort ten Oosten van Rotgen over de grens bij Eupen en wij veroverden Hofen ten Oosten van St. Vith. Onze strijdkrachten in Duitsland ondervinden een toenemende tegenstand en heviger artillerievuur. Brandscheid werd veroverd en wij rukten op naar Hontheim, 10 kilometer ten Oosten van de grens. Onze pantsereenheden die over de Luxemburgs-Duitse grens trokken hebben de stad Huttingen genomen. In de Moezel-vallei versterkten wij onze troepen ten Oosten van de rivier. Ten Westen van de doorgang bij Belfort zijn onze troepen in een opmars van 8 kilometer ten Oosten van St. Loup sur Senouse de stad Fougermolles binnengetrokken. Een vijandelijke aanval nabij Pont de Roide werd afgeslagen. Volgens berichten die tot nu toe ontvangen werden werden 32 vijandelijke vliegtuigen vernield in de luchtoperaties van gisteren.

33 Onzer gevechtsvliegtuigen worden vermist." (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 19.9).

Ontvangen

Van de firma **C. S. Gorsira JPEz** ontvingen wij **„The South American Handbook"** voor het jaar 1944.

Velen kennen dit handige boek reeds, waarvan jaarlijks een editie uitgegeven wordt door de „Trade & Traevl Publications, Ltd.", een dochtermaatschappij van de „Royal Mail Lines Limited", welke de firma Gorsira hier vertegenwoordigt.

Het biedt vele biezonderheden omtrent Zuid-Amerika. Voor elk land is er een speciale rubriek, waarin de voornaamste biezonderheden gegeven worden. Ook voor Curaçao is er een rubriek, welke ons echter ietwat achter schijnt. Suriname schijnt beter bijgehouden te zijn. Het bevolkingsaantal van dat land wordt genoemd als 187.000.

Dit boekje geeft van alles: de munten der verschillende landen, de scheepvaart- en luchtverbindingen, de banken, de voornaamste firma's en hotels, de spoorwegen, de getallen van in- en uitvoer, inlichtingen voor reizigers en zelfs een lijstje met de meest bruikbare Spaanse en Portugese woorden (het boek zelf is in het Engels).

Ook in deze editie hebben verschillende Curaçaose firma's geadverteerd. Dit boek, dat verkrijgbaar is bij de Hollandse Boekhandel, behoort elkeen te bezitten die handel drijft met Zuid- en Middel-Amerikaanse landen, van plan is er te gaan reizen of er meer van wil weten.

—

De Knalpot, Augustus 1944. Dit nummer is thans gedrukt, en hoe! Het is de Paulus-drukkerij, die het verzorgde. Een aardig gedichtje van Bas de Wit doet zien, dat deze knaap zeker iets persoonlijks in zijn werk weet te leggen, al is het product zelf nog onrijp. Een verslag van het mooie examen en de afscheidsfuif, een afscheidswoord van Suriname's Carel van Erpecum, dat besluit met een woordje in het...... Engels. De Sportdag in het stadion wordt verslagen, alles bij elkaar een vlot en aardig nummer.

De Snelle Koerier, nr. 12. Ook dit is een goed nummer geworden, rijk door de vele afwisseling. Wat ons verbaast is, dat bijna elk nummer met redactie wisselingen schijnt te beginnen. Het beste artikel is zeven middelen tegen de warmte. Leuke mededelingen zijn ook, dat wie een millioen dagen terug telt, lang voor de stichting van Rome uitkomt (de redactie moet eens uitrekenen hoe lang het duurt, wanneer men 1.2.3 enz. tot 1.000.000 door zou tellen) en dat een 15-d'eeuwse ridder met harnas en verdere uitrusting nog 4 kilo minder te torsen had dan een Noordamerikaans soldaat. Toch moeten de redacteuren niet te veel stukjes overnemen. Schrijft zelf eens wat. Geeft een indruk van wat je dagelijks medemaakt.

190 — Als je door een slang gebeten bent, schrik je bij het zien van een hagedis.

Muziekleven in Haïti.

door

TEUN DON.

Ondanks de vele grote musici die Frankrijk heeft voortgebracht, kan men toch niet zeggen, dat Frankrijk een bij uitstek muzicaal land is.

Integendeel zelfs, en wanneer je een tijdlang in werkelijke muvoel je eerst recht, hoe ver de muziek, de werkelijke muziek, eigenlijk buiten de gevoels-en de denksfeer van den gemiddelden Fransman ligt.

Het enige contact, dat de Fransen met de muziek hebben, is nog indirect: via de littéraire tekst tot het lied. Hiervan heeft Debussy als geniaal Frans musicus gebruik gemaakt en heeft hem de prosodische stijl doen scheppen, die slechts een maal tevoren, bij Schubert een aequivalent heeft gekend in de evenwaardige behandeling van text en muziek.

Neen de Fransen zijn een volk van gezonde, nuchtere denkers, van letterkundigen en van schilders. De Fransen zijn een bij uitstek evenwichtig volk, hun oordeel is objectief en is naar — classiek voorbeeld — aan feiten getoetst. Deze levenshouding vormt dan ook hun kracht en door dit vrijwel onomstotelijk innerlijk evenwicht is het vrijwel onmogelijk de Fransen tot onbekookte besluiten te doen komen.

Een intens muzikaal volk daarentegen, moet uit de aard der zaak subjectiever in zijn oordeel zijn. De karakteristiek voor muzikale volken is de impulsieve, spontane reactie, die als tegenpool een zeker gebrek aan innerlijk evenwicht met zich meebrengt.

Den ene ontbreekt de eigenschap der „overgave", den andere die der gedisciplineerde innerlijke zelf-controle.

Gelukkig vóor Haiti, dat het de Franse cultuur heeft geërfd. De cultuur waarin philosophie, letterkunde en schilderkunst de hoofdrollen spelen. De Haïtianen zijn een jong, spontaan en dientengevolge weinig evenwichtig volk en slechts de scherpe, zakelijke, contrôle van de Latijnse geest is in staat dit volk op de duur tot het vervullen van zijn grote missie te volmaken.

Niet dat het den Haïtiaan, — in het algemeen — onmuzikaal is. Verre van dat, hij heeft de oer-muzikale instincten van zijn Afrikaanse voorouders geërfd en hij, die zijn oor te luisteren legt, ontdekt telkens weer juweelen aan melodie en rhythme in de Haïtiaanse folklore.

— Maar de muziekstudie wordt hier geheel en al naar de Franse geest bedreven. De Fransman, door zijn gebrek aan intiem contact met de muziek, ook wel door zijn gebrek aan werkelijke belangstelling voor wie muziek een luxe en geen levensbehoefte is, studeert muziek als een wetenschap en interesseert zich meer voor de technische kant van het vraagstuk dan voor de werkelijke, innerlijke problemen.

Deze houding heeft als gevolg, dat men nergens ter wereld zo rustig, zo volkomen ongestoord kan studeren als in Frankrijk. Voor de Fransen heeft ieder het recht zijn beroep te oefenen en dat van den musicus is nu eenmaal „met geruis verbonden". Na enige tijd kom je er achter, dat de Fransen nooit door muziek „gestoord" worden, ze nemen het als het knersen van de remmen van de autobussen of als het gehamer van een beeldhouwer, — maar wanneer je ze ook niet stoort — een genoegen doe je ze er ook niet mee.

Het zij dan dat er een ontvangst is en men met trots den muzikalen gast aan zijn vrienden wil vertonen. Daar muziek als een soort huisnijverheid wordt opgevat, wordt in zulke gevallen van den gast verwacht, dat hij eens laat zien, hoe snel hij zijn vingers kan bewegen. Tegelijkertijd wordt hem — als vanzelfsprekend excuus — medegedeeld, dat de piano geen concertvleugel is, dat „monsieur" natuurlijk verwend is, maar dat de gasten geen kenners zijn en dat ze begrijpen, dat Monsieur niet alles precies zo kan spelen als hij dat gewend is. Dit alles wordt dan gezegd als tegen iemand, die gewend is alleen maar de allerbeste Bourgogne te drinken en die nu opeens gedwongen is een jonge jaargang voor lief te nemen. Dat Monsieur zou kunnen lijden, dat zijn maag al bij het horen van de eerste toon van de rammelkast anti-peristaltische bewegingen begint te maken, dat diezelfde rammelkast in dezelfde verhouding tot een piano staat als een fles bedorven Coka Cola tot een fles oude Bourgogne, — dit alles ontgaat den gastheer volkomen die vriendelijk, opgeruimd achteruit geleund in zijn stoel, met een uitdrukking in zijn gezicht van „nu zul je eens wat horen..." zijn gasten een voor een aankijkt.

Want de rammelkast hoort ook bij dit on-muzikale complex. Zoals ik reeds zeide: „Muziek is voor den gemiddelden Fransman een luxe, maar geen levensbehoefte." Litteratuur, en veeleal beeldende kunsten zijn het meestal wèl. En dus wordt eens in het leven een piano aangeschaft, tegenwoordig door de radio en de gramofoon nog minder dan vroeger — en in den beginne wordt die piano bij iedere verhuizing en bij iedere grote schoonmaak gestemd, en later worden de zorgen voor dit muziekinstrument tot het dagelijkse afstoffen beperkt. En daar het heel lang duurt voor [illegible] volledig door motten, [illegible] men en kakkerlakken [illegible] geten, zo dat zij tot [illegible] zakt, en daar de Fransman er niet van houdt ook maar het kleinste stuk huisraad van de hand te doen, is men in de wereld gaan geloven, dat de specifieke eigenschap van een Pleyel is dat zij vals, en oud is, dat zij klinkt alsof er een doos lepels op de grond valt, dat haar toetsen geel zijn en dat er draaibare, met biljardlaken beklede schijven aan vast zitten, waar je kaarsen op moet zetten.

Nergens, in Europa staat dan ook het muzikale dilettantisme op zulk een laag peil als in Frankrijk. Het is daarom zoveel te opmerkelijker, hoe hoog het peil van het professionele muziceeren is. Hoe vreemd dit op het eerste gezicht mag lijken, beide feiten zijn volkomen van elkaar afhankelijk.

De musicus leeft er namelijk buiten de denk en de gevoelssfeer van zijn medemensen en is dus volkomen op de critiek en de aanmoediging van zijn beroepscollega's aangewezen. Dit fenomeen is natuurlijk alleen maar mogelijk in een stad als Parijs, waar de muzikale kolonie zo groot is, dat alleen de pianisten al een belangrijke provincie stad zouden kunnen vullen. Diezelfde muzikale kolonie vormde als het ware een staat binnen de staat. En de symphonieconcerten ofschoon zij volkomen buiten de interessesfeer van het Franse publiek vielen, waren toch meestal practisch uitverkocht, maar bijna 70% van het publiek was een vakpubliek en een pianorecital van Brailowsky, Schnabel, Gieseking of Cortot, deed meer aan een college in een muziekuniversiteit, voor vakleerlingen, dan aan een openbaar concert denken, waaraan het grote publiek, in volkomen overgave deel neemt.

Haïti heeft deze houding van Frankrijk geërfd. Met nadruk zeg ik „houding" want in het binnenste van den Haitiaan leeft, dank zij zijn Afrikaanse herkomst, een grote liefde voor de muziek.

[illegible] de Franse [illegible]ing [illegible] het [illegible] al [illegible]. Op school [illegible] de Hai- [illegible]de [illegible] ge- [illegible]en [illegible]ge [illegible] leert [illegible] hoe [illegible]ks, kortom alles wat ook op onze gymnasia wordt onderwezen, — maar indien hij muziek wil studeren, dan moet hij daarvoor naar het buitenland. Vóór de oorlog was dit vanzelfsprekend Frankrijk en de meeste Haitianen die er muziek studeerden hebben er hun Franse collega's door hun biezonder aangeboren talent verbaasd. Maar terug in het eigen land, [illegible] musicus [illegible] van [illegible] in- [illegible] Parijs [illegible].

[illegible]ijde- [illegible] Hai- [illegible]pen, [illegible] doch [illegible] vrien- [illegible]ving [illegible] Franse trant [illegible] woorden, [illegible] bena- derd, [illegible] van valse, blikken tingeltangel piano's — bleef hem [illegible] salonmuziekjes te componeren, want dit op alle gebied, behalve juist op muzikaal terrein beschaafde publiek, is nog altijd bereid een zacht klinkend, parelend salonwalsje met de titel „Zwarte Vlinders" of „Herstbladen" te kopen, óf aan kinderen die helemaal geen zin hebben piano te spelen op hun rammelkasten muziekles-jes te geven.

Er zat niets anders op en diegenen, die geen van beide wilden doen, trokken het land uit.

Tot de eerste categorie behoort de Haïtiaanse componist-pianist **Ludovic Lamothe**, verbluffend aan talent en inspiratie, als leerling in Parijs — omstreeks 1910, zeer veel belovend, — doch door gebrek aan erkenning, aanmoediging en stimulering is hij blijven steken in het drijfzand van de beminnelijke salonmuziek „Fin du siecle'. Nu en dan doet Lamothe nog eens een onverwachte geste en dan ontstaat een werk van grote innerlijke kracht maar het publiek verkiest zijn sentimentele walsjes.

Tot de tweede categorie behoorde **Justin Elie**, eveneens componist-Pianist die zijn weg in het buitenland heeft weten te maken als componist, dirigent, instrumentator, — kortom, als werkelijk actief musicus, midden in het volle bedrijf van concurrentie en beroepsnijd, en die bewezen heeft, dat een goed Haitiaans musicus voor geen collega van andere nationaliteit uit de weg behoeft te gaan. Justin Elie, die enige jaren geleden in New York is gestorven, wist op zeer persoonlijke wijze Haitiaanse folklore met een vroeg Debussy-se schrijftrant te verenigen en bewees een zeer fijn oor voor de allerfijnste klanknuances te hebben.

Tot de jongere generatie behoren twee pianistes: **Carmen Brouard** en **Lina Fussman-Mathon**. De eerste heeft zich vrijwel geheel op het lesgeven toegelegd, — haar typische verzorgde, Franse techniek gaat gepaard met een zeer muzikale geest, — en zou in een ander muzikaal klimaat — uit haar een goed musicienne doen rijpen. Haar ontbreekt, zoals aan Lina Mathon het levende, beweeglijke innerlijke rhythme, dat zich in een verzorgde, levende phrasering moet uiten.

Lina Mathon heeft de grote verdienste de Haïtiaanse muzikale folklore met een groep dansers en zangers op het toneel te brengen en nog steeds vlijtig ermede bezig te zijn verdere dansen en volkslieden meer—stemming in te studeren.

Jammer genoeg, — zowel voor de Haïtiaanse jeugd als voor de muzikale ontwikkeling van het Haitiaanse publiek, — wordt het leeuwendeel der muzieklessen door een zigeuner gegeven, die in plaats van innerlijke muzikaliteit te ontwikkelen zijn leerlingen nog verder van werkelijk musiceren verwijdert, dan zij door het Franse opvoedings systeem al zijn.

Zelfs de oppervlakkigste studie over de Haïtiaans muziekleven mag niet eindigen zonder de zeer merkwaardige figuur van Professor Werner Jaegerhuber te vermelden, die half Haïtiaan van geboorte en van bloed is, in Heidelberg muziekwetenschappen heeft gedoceerd, en ongelooflijk kostbare studies op het gebied van de Haitiaanse folklore heeft gemaakt. Het is zoveel te betreurenswaardiger, dat professor Jaegerhuber sedert enige jaren vrijwel onbeweeglijk aan zijn ziekbed is gekluisterd en daardoor zijn zeer diepgaande studies vrijwel geheel heeft moeten onderbreken.

Deugdelijke violisten ontbreken ten enen male in Haiti, en ook met de zangkunst is het treurig gesteld. Ook hier geniet een vals, uiterlijk virtuozendom (naar Frans model) de voorkeur boven deugdelijk musiceren. (Lily Pons is hier, als in Frankrijk, populaires dan bijv. Marion Anderson). Een tamelijk gevierde zangeres hier ter stede gaf een van mijn vrienden op zijn vraag waarom ze geen Schubert zong ten antwoord, dat „Schubert te gemakkelijk was". Daarom zong ze dus een Straus wals met fiorituren......

Dit alles wil niet zeggen, dat er in Haiti geen kern van werkelijke muziekliefhebbers is, die net als de musicus onder de heersende muzikale wantoestanden lijdt.

Deze kern is zelfs voor een toch altijd weer zeer kleine, gesloten gezelschapsklas als die in Port-au-Prince, relatief groot.

En het zou de moeite waard zijn, voor deze kern, op een goed instrument een serie opvoedende concerten te geven, — zoals dat indertijd door den — helaas — vertrokken Noordamerikaanse Ambassadeur en in het biezonder door zijn gade, Mevrouw Campbell White, was voorzien. Daar in de residentie in Bourdon, heb ik het onbeschrijfelijke genoegen gehad, voor een publiek van ongeveer 40 uitgelezen muziekliefhebbers en kenners o.a. de gehele eerste bundel „Preludes" van Debussy en moderne stukken van Sotie Ravel Milhaud en Strawins te spelen.

Jammer genoeg moest deze zeer stimulerende opgave worden afgebroken door het vertrek van den Ambassadeur naar Chili.

Deze huisconcerten zouden een nieuw muziekleven in Haiti hebben kunnen betekenen. Maar het heeft niet mogen zijn......

Noordamerikaanse mariniers dansen 'jitterburg' bij een feest van inboorlingen te Talasea op Nieuw-Brittannië (Stille Zuidzee). De inboorlingen zien glimlachend toe.

Benauwdheid door Asthma.

CANADA BESTRIJDT DE HOEST.